

RAJČAN

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

FEBRUÁR / 2014

XV. RAJECKÝ MESTSKÝ PLES

viac na s. 4

6x foto: E. Pekná

V TOMTO ČÍSLE SI PREČÍTATE:

- Aktuálne informácie z mesta a mestského úradu •
- Zo štatistiky mestskej polície •
- Kultúra pripravuje ďalšie podujatia •
 - Spoločenská rubrika •
 - Pripravujeme sa do prvej triedy •
 - Lyžiarsky výcvik: Jasná-Chopok Juh •
 - Škola nikdy nezostarne •
 - Jazykové okienko Katolíckej spojenej školy •
- Veselo koncertujeme •
- Rudolf Pribiš a jeho medailérska tvorba •
 - Maratónska maškaráda •
 - Seniori hodnotili •
- Vianočný stolnotenisový turnaj •
- Inzercia •
- Pozvánky na kultúrne akcie •

DO MESTA MIERI NOVÝ ZAMESTNÁVATEĽ

V rámci cezhraničnej spolupráce medzi našim mestom a poľským mestom Kęty sme ešte v minulom roku informovali o realizácii spoločného projektu, v rámci ktorého bude zrekonštruovaný rajecký skatepark. Je už rekonštrukcia ukončená?

Práce na našom skateparku sú na 99 % ukončené. Plocha skateparku sa rozšírila a pribudli tu u-rampa, roller, stojan na bicykle, odpadkové koše a lavičky.

V apríli a v máji sa uskutočnili viaceré stretnutia mladých ľudí z oboch miest – Rajca aj Kęty. V rámci spoločných Športových hier sa uskutočnili slávnostné odovzdanie nášho skateparku do prevádzky a mladí ľudia sa počas stretnutí predvedú svojim umením. Samozrejme, že aj o týchto podujatiach budeme informovať na stránkach Rajčana.

V novembrovom čísle sme informovali, že by mohol na sídlisku Juh pribudnúť nový supermarket. Máte o tomto zámere ďalšie informácie?

V jednej z otázok sme sa rozprávali aj o tom, či vznikne na sídlisku Juh nový supermarket. Vtedy sme o takomto zámere nič nevedeli. Vzápätí však bola na mestský úrad doručená žiadosť o rekonštrukciu časti priestorov bývalého Rezbára na sídlisku Juh (na Fullovej ulici) pre využitie novej obchodnej jednotky.

Žiadosť, ktorá bola doručená spoločne so stavebným riešením, bola z pozície mesta posúdená. Žiadosť firiem Can s.r.o. a COOP Jednoty uvažovala o vybudovaní supermarketu, ale zásobovanie novej obchodnej jednotky by sa vykonávalo z Alexyho ulice. Voči tomuto návrhu však bola na mesto doručená petícia obyvateľov bytovky, ktorá sa

nachádza na tejto ulici, ktorí boli zásadne proti takémuto riešeniu. Keďže situácia medzi oboma dotknutými stranami bola neriešiteľná, vstúpilo do rokovania aj Mesto Rajec, ktoré zvažilo názory aj COOP Jednoty s firmou Can s.r.o., aj názory obyvateľov Alexyho ul., ktorých by sa táto situácia dennodenne dotýkala. Mesto po diskusiách prišlo s iným návrhom. A to, že sa buď bude supermarket zásobovať z dvora prevádzky Can s.r.o. alebo mesto nebude súhlasiť s rekonštrukciou priestorov. Pretože nám však veľmi záležalo na tom, aby táto prevádzka v Rajci vznikla, uskutočnilo sa niekoľko rokovaní medzi firmami Can s.r.o., COOP Jednota a Mestom Rajec, výsledkom ktorých je to, že na stole máme novú projektovú doku-

mentáciu, ktorá aj napriek veľkým stavebným úpravám bude riešiť zásobovanie supermarketu z dvora bývalej prevádzky Rezbára. Čiže občanov Alexyho ulice vybudovanie supermarketu nijako nezaťažuje.

Predpokladám, že dnes tento zámer stojí už iba na šikovnosti firiem Can s.r.o. a COOP Jednota a je možné, že počas dvoch troch mesiacov bude mať sídlisko Juh nový supermarket s predajnou plochou nad 200 metrov štvorcových.

V minulom čísle sme informovali o nových pravidlách v zbere nadrozmerných a drobných stavebných odpadov, ktoré sa odovzdávajú priamo na Zbernom dvore. Prečo sa vlastne pristúpilo k tejto zmene?

Tak, ako sme písali už aj v minulom čísle Rajčana, k tomuto kroku sme pristúpili hlavne preto, že kontajnery na nadrozmerný odpad (za mestským úradom a na cintoríne pri Orlovni) okrem našich občanov v prevažnej miere využívali hlavne podnikateľské subjekty z Rajca a okolia, ale aj obyvatelia z okolitých obcí. Vývoz týchto kontajnerov sa však premietol v poplatku za vývoz komunálneho odpadu našim obyvateľom. Častokrát sme boli svedkami takéhoto počínania a povedali sme si, že táto situácia je už naďalej neúnosná. Preto sme aj na stránkach Rajčana informovali o tom, že tie-

VYNOVENÝ SKATEPARK

to kontajnery siahneme a **Zberný dvor bude hlavne v sobotu otvorený pre občanov, aby tam mohli doviezť nadrozmerné odpady, stavebné odpady, nábytok a iné.**

Vo februári sa dostane do všetkých domácností oznam o týchto zmenách – o tom, že na Zbernom dvore sa nachádzajú kontajnery, ktoré sú náhradou za tie, ktoré sme siahli. Z letáka sa dozvedia, že sme zaviedli nový systém zberu nadrozmerného odpadu, že tam vždy v sobotu bude vyhradený človek, ktorý si poznačí každého, kto tam dovezie, aby sme vedeli rozlíšiť či je to občan napr. z Rajca, z Kľačí, Ďurčinej, Jasenového či zo Šuje, aby sme následne mohli náklady rozrátať na jednotlivé obce.

AKTUALITY Z MESTA

Na otázky odpovedá
Ing. Ján Rybárik, primátor mesta

Preto chcem všetkých obyvateľov poprosiť, aby začali využívať kontajnery na Zbernom dvore a aby stavebný odpad nehádzali do 1100 l nádob na komunálny odpad, ktoré keď sú ťažké, nevie ich technika zdvihnúť a vysypať.

Máte pre občanov nejaké pozitívne správy?

Aj napriek tomu, že mesto Rajec má len 7 % nezamestnanosť (hlavne preto, že mnohí ľudia dochádzajú za prácou do Žiliny a iných miest), chcel by som občanov informovať o tom, že do nášho mesta smeruje ďalší zamestnávateľ.

Po dlhom úsilí a mnohých rokovaníach chcem našim občanom oznámiť, že v bývalom areáli Považských strojární a terajšom areáli Kofoly sa rysuje nový zamestnávateľ, ktorý vytvorí viac ako sto pracovných miest – pre mužov aj pre ženy.

Tento investor má už podpísanú zmluvu s Kofolou a už pripravuje rekonštrukciu priestorov, v ktorých by sa mala niekedy v jeseni (september – október) spustiť výroba zameraná na výrobu plastových komponentov do automobilového priemyslu, hlavne do interiéru automobilov – palubné dosky, výplne dverí...

Keď už hovoríme o zamestnanosti máme rozpracovanú aj ďalšiu aktivitu, ktorá by mala vzniknúť tiež v lokalite bývalých Považských strojární, ktorá by mala priniesť ďalších 80 pracovných miest.

O nej však budeme informovať občanov v ďalších číslach Rajčana.

Za rozhovor ďakuje Šzá
1x foto: Šzá

PRACUJEME PRE VAŠU BEZPEČNOSŤ

ZO ŠTATISTÍK MESTSKEJ POLÍCIE ZA ROK 2013

Otvorenosť našej práce voči občanovi považujeme za samozrejmosť, preto v priebehu nasledujúcich mesiacov zverejníme dôležité štatistické informácie súvisiace s prácou mestskej polície. Naším cieľom je poskytnutie informácií, ktoré mali zásadný vplyv na vašu bezpečnosť, ako aj poukázať na pálčivé problémy. V neposlednom rade je našim cieľom posilňovanie vzájomnej dôvery medzi nami a občanmi a prevencie pred nežiadúcimi priestupkami, ktoré boli na území mesta zistené.

Názory občanov na prácu mestskej polície sú rôzne. Jedna skupina občanov vníma našu prácu pozitívne a tá druhá (v prevažnej miere zistení páchatelia priestupkov), považujú našu prácu za „šikanovanie“, „zarábanie na druhých“ a pod. Aby sme mohli rozptýliť tieto úvahy, je treba zdôrazniť, že práca MsP je v prvom rade preventívna! Naším cieľom počas celého roka bolo heslo, ktoré som uvádzal vo všetkých článkoch a informáciách občanom: *Pracujeme pre vašu bezpečnosť*. Toto heslo alebo aj motto nebolo len teoretické, o čom svedčia nižšie uvedené štatistické informácie.

Za ostatný rok **príslušníci MsP poskytli pomoc, ošetrovanie, či privolali Rýchlu zdravotnú pomoc** 24 občanom alebo návštevníkom mesta – v januári 2 osobám, v marci 1, v apríli 2, v máji 1, v júli 3, v auguste 5, v septembri 3, v októbri 2, novembri 2 a v decembri 3.

Uvedené údaje sú oproti realite veľmi stručné, nakoľko každý jeden údaj skrýva zároveň aj závažnú udalosť človeka, ktorá sa na území mesta stala. V prevažnej miere títo občania doslova ležali na chodníkoch, cestách či námestí, kde hrozilo ich zranenie sa s vozidlom a pod. Alarmujúcim je tá skutočnosť, že vo všetkých prípadoch išlo o podgurážené osoby v stave miernej až silnej opitosti. Okrem toho viac ako polovica prípadov vyžadovala ošetrovanie z dôvodu rôzneho druhu zranenia. Z tohto počtu asi polovici občanov bola privolaná rýchla zdravotná pomoc. Na celkovom počte prípadov malo podiel 22 občanov Rajca a 2 občania z okolitých obcí. Ako z údajov vyplýva, niektoré prípady sa stali v čase mrazov, a nebyť takejto pomoci, môžeme len odhadovať, čo by sa mohlo stať...

Ďalšou závažnou oblasťou vplývajúcou na bezpečnosť občanov sú **požiare**. Azda nie je potrebné zdôrazňovať, aké nebezpečenstvo predstavujú. I napriek tomu registrujeme za ostatný rok 11 požiarov rôznej intenzity. Medzi požiare značného rozsahu patrili 2 požiare v lokalite Skotňa, ktoré sa stali počas žatevných prác. Príčinou požiaru bola pravdepodobne náhoda (črepina skla). Ďalší nebezpečný požiar v blízkosti obydli bol za objektom čerpacej stanice Slovnaft pri rieke, kde horela časť krovín. Príčinou bola pravdepodobne nedbanlivosť. Ostávajúce prípady požiarov majú podobný charakter a to, že došlo k vyhoreniu kontajnerov na komunálny odpad. Pravdepodobnou príčinou požiarov v prevažnej miere bolo vhadzovanie žeravého alebo ne-

vychladnutého popola. Čo si možno pomyslieť o takomto konaní azda nepotrebuje ďalší komentár... I napriek našim upozorneniam a prijatým opatreniam existujú jednotlivci, ktorí si neuvedomujú alebo ani nechcú uvedomiť to, čoho sa dopúšťajú. Jasným príkladom je kontajner na ulici Partizánska, ktorý ako môžete v tabuľke vidieť horel až 3 krát (v roku 2013 horel opakovane), a to už nie je náhoda, ale pravdepodobne opakovaná nebalosť či úmysel!

Lokalita požiaru	Počet zistení
Značný požiar slamy na poli počas žatvy na Skotni	2
Požiar porastu pri rieke za objektom čerpacej stanice Slovnaft	1
Požiar kontajnera Partizánska ul.	3
Požiar kontajnera Moyzesova ul.	1
Požiar kontajnera Kukučínova ul.	1
Požiar kontajnera Jánošíkova ul.	1
Požiar kontajnera veľkoobjemový kontajner pri fare	1
Požiar kontajnera ul. Obrancov mieru	1
Požiar kontajnera Kostolná ul.	1
Celkom	12

V časti prípadov boli páchatelia priestupkov zistení a vyriešení, ostávajú však niektoré nedoriešené priestupky. Za účelom zisťovania dôkazov voči takýmto priestupkom MsP začne v tomto roku využívať tzv. fotopascu. Na základe takto získaných dôkazov bude možné identifikovať osoby páchajúce priestupok a samozrejme dať im k náhrade spôsobené škody na majetku mesta, a teda nás všetkých. Cena nového kontajnera je približne 280 €, a pokiaľ došlo k jeho vyhoreniu, má to priamy vplyv na jeho životnosť, ktorá sa výrazne skracuje. Pokiaľ vezmeme do úvahy, že takto vyhorelo 9 kontajnerov, náklady na opravu sú značné. Dôležité je aj to, že počas horenia dochádza k spaľovaniu plastov a iného odpadu, ktoré horením produkujú zdravie škodlivé splodiny v blízkom okolí. Tento fakt by si mal uvedomiť každý, kto takto ohrozuje zdravie svojich susedov.

Na záver by som ešte uviedol na pravú mieru **tvrdenie, že MsP Rajec „zarába na druhých“** a podobné vyjadrenia na našu prácu...

Počas roka 2013 bolo celkovo udelených 158 blokovaných pokút vo výške 1288 eur. V prípade, že by všetci policajti využili možnosť udelenia maximálnej blokovej pokuty za priestupok (čo je maximálne 60 €), tak by bola celková suma za priestupky pri prepočte na 158 priestupkov vo výške 9480 €, čo je viac ako 7 násobne viac, než sme udelili. Ak teda niekto tvrdí, že policajti „zarábajú na druhých“ atď., tak realita z pohľadu štatistiky je rozhodne iná!

KONTAJNER POŠKODENÝ HORENÍM

Týmto riešením sa snažíme hlavne o prevenciu na úkor represie, nakoľko nižšia pokuta má výrazne pozitívnejší vplyv na ďalšie nepokračovanie v priestupkoch než len úplná represia. O tejto pozitívnej skutočnosti svedčí fakt, že opakujúci sa priestupcovia, ktorí boli v priebehu roka zaznamenaní, tvoria necelé 1 % z celkového počtu. I napriek uvedenému je treba povedať, že nechceme byť benevolentní voči osobám, ktoré spáchali závažné alebo opakujúce sa priestupky. V takýchto prípadoch sme využili maximum toho, čo umožňuje Zákon o riešení priestupkov alebo iné ustanovenie zákonov v rámci tzv. správnych deliktov! V prvom rade vždy berieme na zreteľ naše heslo: *Pracujeme pre vašu bezpečnosť*.

Ing. Ján Jasenovec, PhD., náčelník MsP Rajec
2x foto. MsP

Inzercia

Fašiangové obdobie je plné plesov, bálav, zábav a tancovačiek. Už pätnásť rokov medzi ne patrí aj Rajecký mestský ples, ktorý sa koná pod záštitou Mesta Rajec. Aj v tomto roku ho zorganizovalo Mestské kultúrne stredisko Rajec.

PÄTNÁSTY RAJECKÝ MESTSKÝ PLES

V sobotu 8. februára podvečer začali dámy prichádzať v krásnych róbach a elegantných účesoch, páni v slávnostných oblekoch. Po privítaní prešli do bohato vyzdobenej sály a posadali si k slávnostne prestretým stolom. Výzdoba, ktorá okrášľila a zútulnila priestory kultúrneho domu, sa v tomto roku niesla v zlato červených tónoch. Veľká pätnástka na pódiu nikoho nenechala na pochybách na kolkom ročníku Rajeckého mestského plesu sa nachádza.

Na úvod nás správne naladili tanečníci, ktorí nám predviedli úžasné írské tance. Potom už tradične – slávnostným prihovorom, prípitkom a prvým tancom večera so svojou manželkou – otvoril ples primátor mesta Ing. Ján Rybárik. Vzápätí sa k nim pridali do tanca aj ostatní hostia. Po večeri na nás čakal francúzsky kankán, z ktorého hlavne muži nemohli odtrhnúť zrak. O program sa počas večera postarala tanečná skupina Eliah zo Stupavy. Do tanca hrala hudobná skupina Revital. Vy-tancoval sa každý, či už milovník ľudoviek alebo prívrženec modernej hudby. Bohatá tombola, do ktorej prispeli sponzori z firiem a podnikov z Rajca a okolia, zlákala všetkých hostí. Prvú cenu aj v tomto roku venoval primátor mesta Ing. Ján Rybárik, bola ňou hotovosť 200 eur a sladká torta od Cukrárne Júlia na námestí.

Hostia sa opäť výborne zabávali – nad ránom všetci odchádzali príjemne unavení z tanca, niektorí od prílišného spevu bez hlasu, a čo je najhlavnejšie, príjemne naladení a veľmi spokojní – tí šťastnejší aj s tombolovou cenou. Potešilo nás, že 156 hostí odchádzalo z XV. ročníka Rajeckého mestského plesu nadmieru spokojných a od hostí sme sa dozvedeli, že aj tohtoročný mestský ples bol veľmi vydaný a už tradične patrí medzi najobľúbenejšie podujatia,

Mestské kultúrne stredisko Rajec ďakuje všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom podporili zorganizovanie XV. ročníka Rajeckého mestského plesu.

Šzá
1x foto: E. Pekná

KULTÚRA PRIPRAVUJE ĎALŠIE PODUJATIA

Čítať o remeslách, či vidieť ako sa robia niektoré remeselné techniky je veľmi zaujímavé, ale ešte zaujímavejšie je vyskúšať si ich na vlastnej „koži“ a vyrobiť si svoj vlastný remeselný výrobok.

O **Remeselné dielne**, organizované Mestským kultúrnym strediskom Rajec, ne-strácajú školy záujem. A práve v remeselných dielnach si môžu žiaci materských a základných škôl z Rajca a blízkeho okolia vyskúšať rôzne remeslá.

V našom meste malo svoj vlastný cech mnoho remeselníkov. Jeden z nich bol cech tkáčov. Deti sa v rámci tejto remeselnej techniky dozvedia nielen o histórii **tkania** a rôznych technikách, ale môžu si vyskúšať tkanie na cigánskych krosnách či na veľkom tkáčskom stave, na ktorom sa kedysi tkali látky a domáce koberce.

Posledným známym rajeckým medovníkárom bol Rudolf Pribiš, otec významného sochára Rudolfa Pribiša. Určite by mal radosť z toho, koľko detí sa v predvianočnom období rado zúčastňuje na **zdobení medovníkov**. A nielen zúčastňuje, ale hlavne vytvára krásne maľované diela. Kto videl výstavu medovníkov v radnici, mohol sa o tom presvedčiť na vlastné oči.

Vo veľkonočnom období budú žiaci **zdobit' kraslice** nielen starou technikou – voskom, ale vyskúšajú si na vajčičkách aj novodobejšiu techniku – voskovú batiku. Samozrejme dozvedia sa aj množstvo informácií o histórii zdobenia vajčičok a rôznych technikách zdobenia.

K niekdajším remeslám patrilo aj **drotárstvo**. Táto technika je v dnešnej dobe veľmi obľúbená pre svoju kreativitu. Už sa nedrôťujú hrnce preto, aby sa mohli naďalej používať na varenie, ale rôzne predmety sa zdobia drôtom preto, aby sa podporila ich umelecká hodnota. Deti sa v remeselnej dielni učia vyhotoviť rôzne ozdobné prvky, dokážu opletať, a tak si vyzdobit' fľašu, či vytvorit' si malý vešičák na kľúče.

Rajčania majú už dlhé stáročia nám všetkým dobre známu prezývku „**Kožkári**“. Skryva sa v nej úspešná história rajeckých garbiarov, ktorí preslávili Rajec výrobou vzácnej červenej kože, nazývanej rajčovina či uhor-

ská koža, z ktorej sa vyrábali známe červené čizmy Kordovanky, ktoré sa vyvážali až do Turecka či do španielskej Kordóby. Aj keď

výroba vzácnej kože zostáva aj naďalej tajomstvom, deti sa v remeselnej dielni venovanej **kožiarstvu** dozvedia nielen množstvo informácií o významnej histórii nášho mesta, ale predovšetkým si môžu vyskúšať vyrobiť z kože ozdobný náramok či privesok.

V kultúrnom stredisku počas školského roka pôsobí aj niekoľko krúžkov. Jedným z nich je aj **paličkovanie**, ktorý je rozdelený na dve skupiny – na deti a na dospelých. Z rúk šikovných žien a dievčat vychádzajú krásne motýle, kvety, čipky... Kým mladšie dievčatá pomaly vnikajú do tajov paličkovania, ženy svoju kreativitu rozvíjajú do čoraz odvážnejších prác, ktorými reprezentujú naše mesto po celom Slovensku. Svedčí o tom skutočnosť, že rajecký Krúžok paličkovanej čipky má medzi klubmi na Slovensku úspešnú reputáciu.

Aj mestská knižnica sa snaží prilákať k čítaniu, ktoré sa vytráca z našich domovov, viac ľudí. Čítanie v dnešnej dobe nahradil hlavne internet a televízia. Na podporu čítania medzi deťmi organizujeme pre žiakov materských a základných škôl **zážitkové čítanie**. Na žiakov čakajú v tomto roku zážitkové čítania venované nielen rozprávkam či príbehom, ale deti sa porozprávajú o svojom strachu, vyskúšajú si svoje zmysly, stanú sa kuchármi či tvorcami rozprávok. Pre žiakov prvého stupňa pripravujeme podujatie ku Dňu detskej knihy venované slovenskému spisovateľovi Jozefovi Cígerovi Hronskému. V tomto roku bude podujatie spojené s malým prekvapením.

Nezaháľajú ani naše **divadelné súbory**. Detský divadelný súbor **Čili divadlo** pripravuje rozprávku pre deti. A ochotnícke divadlo **Kožkár** nacvičuje dobre známy **Ženský zákon** od Jozefa Gregora Tajovského a ďalšiu povest' – akú? To je zatiaľ prekvapenie. Už teraz sa naši divadelníci tešia na vás divákov a dúfajú, že ich prídeť opäť podporiť.

E. Pekná a Z. Ščasná, MsKS Rajec
3x foto: archív MsKS

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti – február 2014

65 rokov

Miroslav Hús
František Ďurčanský
Mária Hnáthová

82 rokov

Miroslav Rybár
Vlasta Kosperevová

70 rokov

Marta Šedová
Štefan Šujanský
Štefan Tinko
Anna Vysoká

84 rokov

Mária Rybáriková
Jaroslav Šimko

87 rokov

Jozef Mikolka
Oľga Malíčková

75 rokov

Mária Pauliniová

Srdečne blahoželáme!

Narodili sa

Sofia Fusková – december
Alžbeta Paulinyová – január
Filip a Tomáš Veselý – január

Zosobášili sa

Mária Smutná a Róbert Klin

Opustili nás

Anna Plundríková, rod. Bučková 1929 – 24.1.2014
Vilma Matušiková, rod. Horníková 1926 – 25.1.2014
Mária Ďurianová, rod. Gardianová 1924 – 26.1.2014
Renáta Katrenová, rod. Miartanová 1970 – 29.1.2014

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb a rodinných príslušníkov

LYŽIARSKY VÝCVIK 2014: JASNÁ-CHOPOK JUH

„Bude to jeden geniálny týždeň!“ hovoril som si v pondelok 13. januára, keď som šiel so svojou sestrou k autobusu, ktorý nás čakal pri Kostole sv. Ladislava. Už z diaľky som mohol pozorovať známe tváre... väčšinou usmiate. Naložili sme svoje lyže, palice, snowboardy a batožinu do autobusu a nasadli sme. Cestu nám spríjemňoval pán kaplán Gera a naši p. učiteľia M. Uričová, J. Verešová, V. Baďura a J. Mihaľec. S polospiacou posádkou sa autobus pohol smerom k Nízkyim Tatrám.

Cesta netrvala príliš dlho. Po vystúpení pri hoteli Biela Medvedica sme si vzali z autobusu svoju batožinu a išli sme sa ubytovať. Potom sme sa pobrali na výborný prvý obed v novom prostredí. S plnými žalúdkami sme sa autobusom a v lyžiarskom výstroji vydali k úpätiu Chopku. Keď sme uvideli zasnežený svah, až nám srdcia poskočili od radosti. Nejakú dobu sme si obuli našu „športovú“ obuv a vydali sme sa na svah. Nastalo aj veľké rozdeľovanie skupín... pôvodne do troch, no nakoniec sme vytvorili až štyri skupiny. V prvej boli tí najlepší a štvrtú tvorili tí najmenej skúsení. V ten deň sme, žiaľ, nelyžovali príliš dlho. Po návrate na ubytovňu sme začali zisťovať, kto kde býva...

Na ďalší deň nás trochu sklamarlo počasie, pretože poprchalo a vo vyšších polohách – kde sme sa lyžovali, aj mrzlo... takže sme po predobedňajšom lyžovaní vyzerali skoro ako nanuky, a tak nejakú dobu sme sa aj cítili... Brrrrrrrrrr. Našťastie sme sa v teplých sprchách zohriali a neutrpeľi sme žiadne straty. Pred večerou sme mali svätú omšu s našim pánom kaplánom. Po večeri si viacerí z nás zaplávali v neďalekom Wellness centre.

Streda bol deň proste úžasný... prvá skupina si pred obedom mohla na vrchole Chopku užiť prenádhernú inverziu! To bol neopísateľný pohľad, ktorý by som prial každému. Niektorí z nás sa cítili „ako v nebi“. Po obede sme už taký krásny výhľad z Chopku nemali, naopak nás objala hmla. Taká hustá, že by sa dala aj krájať. Nikomu z nás to však lyžovanie a snowboardovanie neznepríjemnilo.

Štvrtok už mnohí z nás mali smútok na srdci, že sa tento perfektný lyžiarsky čas skončí, no i tak sme si vychutnávali svah naplno. Mohli sme vidieť výborných športovcov, ktorí svah zišli na lyžiach, snowboardoch, ale i na zadku alebo na bruchu... to boli pohľady. ☺ Vo štvrtok sme mali opäť svätú omšu, po ktorej nastal posledný večer v Bielej Medvedici plný skvelej zábavy.

Po raňajkách sme poslednýkrát išli na náš krásny vrch... a užívali sme si to až do konca. Potom sme šli na ubytovňu a z batožín, ktoré sme si zbalili hneď ráno, sme si povytáhovali suché oblečenie a prezliekli sa. Potom sme všetko naložili do autobusu a poslednýkrát sme zakývali „naše“ Bielej Medvedici.

Ak to mám všetko teraz zhrnúť, je mi veľmi ľúto, že takýto perfektný a nezabudnuteľný lyžiarsky skončil tak rýchlo. Bolo mi tam neskutočne dobre a zostal by som tam určite dlhšie.

Týmto by som sa chcel poďakovať všetkým, ktorí tam so mnou boli a môj jednotvárný týždeň zmenili na nezabudnuteľný!!! Ďakujem vám...

*Lubomír Kosperev, septima KŠŠ
1x foto: archív KŠŠ*

PRIPRAVUJEME SA DO PRVEJ TRIEDY

Zápis do prvého ročníka základnej školy je významným dňom nielen pre predškolákov, päť až šesť ročné deti, ale aj pre ich rodičov. Deti mali po prvýkrát samostatne preukázať nadobudnuté vedomosti a zručnosti bez pomoci rodičov či učiteľky materskej školy.

Majúc na pamäti tento fakt v rámci spolupráce materskej školy a základných škôl navštívili Materskú školu na Mudrochovej ulici učiteľky Mgr. Beatrix Paprskárová a Mgr. Monika Muchová zo Základnej školy na Lipovej ulici a učiteľka Mgr. Jana Kšiňanová, ktorá pracuje ako špeciálny pedagóg v Katolíckej spojenej škole. Rodičov budúcich prvákov informovali o dôležitých oblastiach rozvoja dieťaťa, o dosiahnutých vedomostiach, zručnostiach, citovej a sociálnej zrelosti, ale i o dôležitosti grafomotorických zručností detí predškolského veku.

V následnej diskusii poskytli odborné rady, informácie a praktické ukážky. Zároveň oboznámili rodičov o základných školách, ich priestoroch, činnosti krúžkov a aktivitách poskytovaných žiakom.

Svojimi odbornými a praktickými radami sa snažili rodičom i pedagógom v materskej škole pomôcť a poradiť v tom, aby prechod z materskej do základnej školy bol pre deti prirodzený, plynulý, radostný a spojený s úspechom.

MŠ na Mudrochovej ul.

Do prirodzeného kolobehu múdrosti sa neustále vstupuje – postupuje sa len a len do vyššieho levelu. Školáci prichádzajú a odchádzajú. Prinášajú nové nápady, nové myšlienky – škola vďaka nim nikdy nemôže ostať stáť na jednom mieste. Aj naša základná škola na Lipovej ulici v Rajci o tom naozaj niečo vie.

Prvý polrok školského roka sa priblížil k svojmu finišu. Už pár dní školáci držia v rukách prvú časť svojho polročného snaženia v podobe známok. Boli všelijaké – tie vysvedčenia aj výrazy na tvárach žiakov. Veselé aj smutné. Chceli by sme, aby všetci boli len veselí, ale je nám jasné, že to tak nebude... Ale nielen o tom je škola. Škola je aj miestom, kde človek naberá životné skúsenosti, kde rozvíja svoj talent a prirodzene spoznáva svet – prakticky i teoreticky.

40. VÝROČIE ZALOŽENIA ŠKOLY

S prvým praktickým spoznávaním Slovenska sa stretli naši piatci, siedmci a ôsmaci už v septembri, kedy v rámci pripravených exkurzií navštívili Bratislavu, Gabčíkovo, Devín, Zlín, Oravský Podzámok a skanzen Zuberec.

Október bol plným mesiacom aj pre naše záhrady a aj škola sa rozbehla v aktivitách všetkými možnými smermi. Školáci pripravili práce na *Výstavu ovocia, zeleniny a kvetov*, ktorú usporiadali Prídomoví záhradkári v Rajci. Žiaci ôsmeho a deviatego ročníka sa zúčastnili *Dňa európskych jazykov* na našom susednom Gymnáziu na Javorovej ulici. Športovci sa zúčastnili *Majstrovstiev okresu v cezpoľnom behu* a futsalového turnaja *Sever proti Juhu*. V tanečnej súťaži *Mini Martico New Age Cup 2013* získali malé tanečnice zo štvrtého ročníka (Lenka Sleziačková a Viktória Hodásová) 3. miesto. Zberom mobilných telefónov pre O2 sme prispeli príspevkom na charitu vo výške 100 eur pre aukciu *Srdce pre deti*. Poučným podujatím bol *Deň školských knižníc*, kde sme si viac ako inokedy opäť uvedomili, že múdrosť sa začína prvým otvorením knihy, schopnosťou v nej čítať a zároveň aj rozumieť tomu, čo nám chce príbeh povedať. Vidieť a rozprávať sa môžeme, aj keď sme od seba vzdialení stovky kilometrov. O tom sme sa presvedčili v rámci projektu *Spoznajme sa cez skate* Rajec (Slovensko) – Kęty (Poľsko).

Mestské kultúrne stredisko Rajec pre nás pripravilo aktivity plné tradícií. História tkania absolvovali siedmci. Pozornosť bola venovaná aj tradičným remeslám, od ktorých sa prešlo k novým technikám. Žiaci štvrtého a šiesteho ročníka sa zúčastnili exkurzie. Navštívili Hvezdáreň v Kysuckom Novom Meste, kaštieľ v Radoli, Budačinský hrad, Vodné dielo Žilina, Oravský hrad a Zuberec.

November bol pre našu školu veľmi slávnostný. Škola sa pripravovala a zároveň aj uskutočnila *oslavy 40-teho výročia svojej existencie*. Slávnostná akadémia v kultúrnom dome potvrdila šikovnosť našich školákov. Strela sa so širokým ohlasom nielen hostí. Páčila sa aj samotným školákom.

V novembri sa športovci zúčastnili *Behu 17. novembra*. Uskutočnili sa matematické súťaže *Gvoboj*, súťaž z fyziky *Astrostop*, školské olympiády zo slovenského jazyka a dejepisu. Žiaci druhého

ŠKOLA NIKDY NEZOSTARNE

stupňa si pozreli filmy o extrémnych športoch *Snow film fest* pripravený mestským kultúrnym strediskom. Deviatci vyskúšali *Komparo*. Tí najmladší boli pasovaní za školákov aj čitateľov knižnice, tretiaci sa zdokonalili v plávaní na plaveckom kurze v Považskej Bystrici. Každý školák mohol svoj tušený aj netušený talent prejavíť v *Minitalente školy*.

December je najkratším a zároveň aj najkrajším časom pre školákov. Ale akcií v ňom bolo naozaj veľa – zdobenie medovníčkov v kultúrnom stredisku, stretnutie s Mikulášom, Lucie v škole. Pre starších žiakov bolo pripravené predstavenie *Fotrovci a tínedžeri*.

Uskutočnili sa školské kolá olympiád z geografie, slovenského jazyka, anglického jazyka a Pytagoriáda. Dievčatá sa zúčastnili besied – *Čas premien* a *Sexuálna výchova dievčat*.

Starší žiaci cestovali na exkurziu do Viedne, malí školáci boli na filmovom predstavení v Žiline. V škole prebehol Športový deň dievčat, kde si dievčatá zmerali svoje sily v basketbale, volejbale a vybijanej.

Dni v škole končili návštevou *Živého betlehemu* na námestí.

Po dňoch oddychu sme sa stretli, aby sme sa opäť naštartovali do prvého školského finišu. Školáci absolvovali okresné kolo matematickej olympiády. Učiteľky prvého stupňa pripravili veselé predpoludnie plné poučenia, zábavy a oddychu pre malých škôlkarov.

A to je koniec prvej časti...

ČASŤ DRUHÁ – DEŇ D

Každý deň, kedy škola v rámci svojich pripravovaných akcií otvára svoje brány návštevníkom a tým, ktorí si ju prídu obzrieť, je pre školu dňom D. Je to o pocitoch, ktoré si ľudia odnášajú. Naša škola otvorila svoje brány 24. a 25. januára 2014, aby uskutočnila *zápis prvákov pre školský rok 2014-2015*. Triedy – rozprávkovo pripravené, očakávali svojich budúcich školákov. A bolo ich veľa...

ZÁPIS PRVÁKOV

V prvej učebni boli pre deti pripravené rôzne hry a súťaže zamerané na ich šikovnosť, obratnosť, ale i relaxáciu, uvoľnenie a pobavenie. V druhej učebni sa uskutočňovalo malé testovanie školskej pripravenosti. Výsledok? Prekvapil nás všetkých. A veľmi milo. Do prvej triedy bolo zapísaných 57 budúcich prvákov, z toho piati rodičia žiadali odklad povinnej školskej dochádzky. Školáci prišli zo všetkých končín – z rôznych miest. Sme vďační za prejavenú dôveru. Chceme sa za ňu poďakovať a chceme nesklamáť. Tak nám držte palce...

Mgr. Jana Paulínyová
2x foto: archív ZŠ Lipová

JAZYKOVÉ OKIENKO KATOLÍCKEJ SPOJENEJ ŠKOLY

OLYMPIÁDA V ANGLICKOM JAZYKU

12. decembra si študenti tercie až oktávy otestovali svoje vedomosti z anglického jazyka v školskom kole Olympiády v anglickom jazyku. Súťažili v troch kategóriách a olympiáda pozostávala z 2 častí: v písomnej časti si overili svoje zručnosti v počúvaní s porozumením, precvičili si slovnú zásobu a gramatiku. V druhej časti mladší študenti kreatívne vytvárali vlastné príbehy na základe obrázkov a tí starší skvelo zvládli úlohu o zmenách na Slovensku za posledné desaťročie.

V obvodnom kole v Žiline nás budú reprezentovať víťazi jednotlivých kategórií: kategória 1B: Filip Svetlošák, tercia, kategória 2A: Josef Hamza, sexta, kategória 2B: Martin Čerňan, oktáva.

MVDr. Z. Kotríková

SÚŤAŽ V PÍSANÍ ESEJÍ V ANGLICKOM JAZYKU

Nadácia otvorenej spoločnosti (Open Society Foundation) pozvala stredné školy na 20. ročník každoročnej súťaže v písaní esejí. Termín konania mal byť jeden deň v týždni od 25. do 29. novembra a študenti písali na pôde svojej školy.

Piati naši študenti: Josef Hamza zo sexty, Jakub Kšiňan, Martin Sojka zo septimy a Kristína Lašútová s Martinom Čerňanom z oktávy si „zaslohovali“ 27. novembra v jazykovej učebni našej školy.

Po privítaní, úvodných inštrukciách a vypísaní študentského formulára, učiteľka angličtiny A. Joneková otvorila obálku s témami. Naši žiaci súťažili v dvoch kategóriách: junióri a senióri. Kategória juniorov

mala na výber dve témy, senióri si mohli vybrať z troch. Počas 120 minút sa žiaci pomocou slovníka zamýšľali hlavne nad témou: *Je pre vás dôležitejšie byť členom EÚ alebo slovenským občanom?* Ďalšie témy sa niesli v podobnom duchu.

Práce boli poslané Nadácii otvorenej spoločnosti do Bratislavy, kde bude každá zvlášť hodnotená anglickým, americkým a slovenským učiteľom anglického jazyka. O výsledku budú študenti informovaní koncom mája 2014. Víťazné práce sú každé tri roky knižne spracované a najlepším sú prislúbené zaujímavé ceny. Dúfajme, že i naši žiaci budú medzi nimi, a ak to tento rok nevyjde, bola to aspoň skvelá skúsenosť, napríklad aj pre písanie maturitného slohu.

Mgr. A. Joneková

INTENZÍVNY TÝŽDENNÝ KURZ KONVERZAČNEJ ANGLIČTINY

V dňoch 13. až 17. a 20. až 24. januára sme na našej škole privítali anglických lektorov z Británie, ktorí viedli kurz konverzač-

nej angličtiny v štyroch skupinách. Žiaci boli do jednotlivých skupín priradení podľa veku a jazykovej zručnosti.

V rámci šiestich vyučovacích hodín počas piatich dní mohli žiaci otestovať svoju angličtinu v praxi. Na začiatku prišli niektorí s obavami, ale počas týždňa ich rýchlo strátili vďaka úžasnému prístupu Mary a Keith – manželov, ktorí ich neustále povzbudzovali v rámci komunikačných aktivít. Skupina maturantov rozoberala zaujímavým spôsobom maturitné témy a riešila situačné problémy. V mnohých aktivitách nechýbal pohyb, ktorý pôsobil veľmi odľahčujúco a povzbudivo. Posledný deň v menších skupinách vymýšľali pieseň aj s tanečnou choreografiou a prezentovali sa pred ostatnými. Certifikáty, ktoré na záver kurzu dostali, im budú pripomínať tento týždeň.

Dúfajme, že radosť, ktorú bolo zo všetkých čítí, im nevyprchá a budú pokračovať v prehľbovaní a rozvíjaní svojich jazykových zručností.

Mgr. A. Joneková
Foto: archív KŠŠ

VESELO KONCERTUJEME

Nový rok sa prehupol do svojho druhého mesiaca a my v Základnej umeleckej škole v Rajci veselo koncertujeme ako v roku minulom. Na záver roka sme uviedli už tradične v Kostole sv. Ladislava *Vianočný koncert*, na ktorom vystúpili žiaci a učители našej školy. Koncert sa stretol s veľkou odozvou a spríjemnil predvianočnú atmosféru v našom meste.

Po vianočných prázdninách nasledoval 22. januára *Novoročný koncert pedagógov ZUŠ*. V kultúrnom dome naši učители preukázali svoje umelecké majstrovstvo, čo mohli posúdiť a oceniť **n á v š t e v n í c i**

koncertu, ktorí odchádzali domov príjemne a slávnostne naladení.

29. januára sme pokračovali v cykle koncertov *Hráme si spolu*, kde hrajú spoločne žiaci so svojimi učiteľmi. Je to projekt, ktorý máme v programe už niekoľko rokov a stretol sa s veľkou obľubou žiakov, učiteľov, rodičov a aj návštevníkov našich koncertov.

Sme veľmi radi, že kultúrna činnosť, ktorú pripravujeme a prezentujeme v našom meste sa stretáva s čoraz väčším záujmom obyvateľov mesta. Naše koncerty a podujatia sa stretávajú s veľkým záujmom a podporou. Milí Rajčania, budeme šťastní, ak nám aj naďalej zachováte vašu priazeň.

PaedDr. Marián Remenius, riaditeľ ZUŠ v Rajci
2x foto: archív ZUŠ

Rudolf PRIBIŠ

* 19.3.1913 Rajec – † 3.7.1984 Bratislava

K najvýraznejším osobnostiam tejto špeciálnej disciplíny patril aj Rudolf Pribiš, jeden z priekopníkov slovenskej medailárskej tvorby. Rodák z Rajca sa popri štúdiu na meštianskej škole (1923) a gymnáziu v Trenčíne (1924-1931) v duchu rodinnej tradície vyučil za medovníkara a zo záujmu navštevoval nepovinné hodiny kreslenia. Začiatkom 30 rokov odišiel do Prahy, kde začal študovať medicínu (1931-1933), ale v prostredí umeleckej avantgardy sa nakoniec rozhodol pre výtvarné umenie. Navštevoval Odbor kreslenia České vysoké učení technické v Prahe (1934), a potom prešiel na Akadémiu výtvarných umení (1935-1937), kde bol študentom prof. Otakara Španiela (1931-1955). V rokoch 1939-1940 formálne pokračoval v štúdiu na Oddelení kreslenia Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, pričom sa už profesionálne venoval umeleckej tvorbe. Po roku 1945 dostal príležitosť organizovať výtvarný život na Slovensku a od roku 1950 pedagogicky pôsobil na novozaloženej Vysokej škole výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave, kde bol v rokoch 1963-1968 a 1971-1974 aj rektorom.

Spojenie školy s umeleckou tvorbou sa premietlo aj do jeho medailárskej tvorby, čo sa charakteristicky prejavilo v návrhoch a realizácii insignií a medailí. Vytvoril insignie VŠVU v Bratislave (1958), Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (1962), Vysokej školy múzických umení v Bratislave a jej Hudobnej a Divadelnej fakulty (1964-1965), ako aj Vysokej školy dopravnej v Žiline (1967-1969).

Takmer všetky Pribišove medaily, vytvorené pre vysoké školy, spája romantizujúci motív mladej ženy vznášajúcej sa v prázdnom priestore symbolizujúci mladost' a rozlet dorastajúcej mládeže. Motív použil autor aj neskôr pri tvorbe pamätníka Víťazka (Dolný Kubín, 1964). V medailárskej tvorbe uplatnil aj skúsenosti s portrétnou tvorbou (portrét neznámej ženy a P. J. Šafárika). Striedmo používal ďalšie motívy (mestský znak, znak železníc, texty, text na štylizovanej historickej listine a pod.). O autorskej a umeleckej svojbytnosti a majstrovstve vypovedá skutočnosť, že sa mu celkom podarilo vyhnúť v tom

RUDOLF PRIBIŠ A JEHO MEDAILÉRSKA TVORBA

čase požadovanej socialistickej symbolike a nahrádzal ju drobnými grafickými znakmi. Významným prvkom Pribišovej medailárskej tvorby je opustenie pravidelného kruhového tvaru medaily, výrazná reliéfnosť plochy medaily, špecifické písmo a ďalšie prvky, ktoré dotvárali jeho typický autorský rukopis. K zaujímavostiam patrí jednak použitie mestského znaku s trojramenným krížom a použitie textu SNR ako svojbytného zákonodarného orgánu Slovenska, a to v čase, keď politická situácia takýmto symbolom nežičila.

V období kulminujúcej medailárskej tvorby Rudolf Pribiš nasmeroval svoje umelecké cítenie na hľadanie krásy a harmónie a hojne využíval básnicko-metaforické vyjadrenia, pričom sa mu podarilo vyhnúť kliše alegorického stvárnenia.

Ako som uviedol, R. Pribiš patrí medzi vynikajúcich predstaviteľov medailárskej tvorby, ba možno ho považovať za jednu z jej zakladateľských osobností. Jeho medailárska tvorba s námetmi vysokých škôl reprezentuje kus našej výtvarnej kultúry i nedávnu históriu vysokého školstva na Slovensku.

MEDAILA: 700 ROKOV OBCE ČIČMANY

Zberateľstvu – faleristike sa venujem od roku 2004, to je presne 10 rokov. Čo je to tá faleristika? Faleristika je pomocná historická veda (disciplína), ktorá sa zaoberá štúdiom, skúmaním a samozrejme zbierkovou činnosťou rádov, vyznamenaní, medailí, či odznakov. Prečo práve Pribišova tvorba? Pribiš patrí medzi významných rajeckých rodákov, preto som si povedal, že ako správny Rajčan, ktorý sa venuje zberateľstvu vyznamenaní a medailí, by som mal začať zbierať aj tvorbu Rudolfa Pribiša. Vôbec to nie je jednoduché. Nie je známe presne, koľko medailí Pribiš vytvoril. Aj s dostupnosťou to je veľmi zlé. Pribišove medaily sa takmer nikde nevyskytujú. Sám ich mám v zbierke asi 15 kusov v originálnych krabičkách. Ešte aj krabičky sú u neho zaujímavé. Nie sú len obyčajné červené, ako bolo zvykom, ale každá jedna má zlatý nápis s názvom medaily. Ako som už spomínal, Pribiš sa venoval zväčša tvorbe medailí, insignií a rektorských reťazí pre vysoké školy. Vytvoril aj medaily s tematikou SNP, ako napríklad medailu pancierového vlaku, ktorá sa udeľovala pri 30. výročí Slovenského národného povstania, ďalšiu medailu Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky, kde na zadnej strane stvárnil pamätník sovietskej armády Slávin. Za povšimnutie stojí aj medaila, ktorú vytvoril pri 700. výročí obce Čičmany, o kto-

rej v Čičmanoch ani nevedia, že taká medaila existovala. Ďalej priblížim a bližšie opíšem medaily pre vysoké školy.

Medaila Vysokej školy výtvarných umení (1958)

Je dvojstranná. Na jej averze je romantizujúca postava mladej ženy vznášajúcej sa v prázdnom priestore s tenkým pásikom látky okolo drieku a s vavrínovou vetvičkou v ruke. Kolopis tvorí názov školy. Číslica 1949, umiestnená v dolnej časti averzu, je rokom vzniku školy. Za kolopisom je malý grafický motív v podobe hviezdičky a vo voľnom poli autorská signatúra (RP). Reverz medaily tvorí antikizujúci ľavostranný portrét hlavy mladej ženy, pod ním je vavrínová ratolesť. Portrét je uzavretý v nepravidelnom kruhu, kolopis je vytvorený z počiatočných písmen názvu školy – VŠVU, oddelených grafickými symbolmi. Na spodnej časti je opäť použitý grafický znak v podobe hviezdičky. Priemer medaily je 68 mm, hrúbka 3 mm, pričom vonkajší okraj medaily je mierne zvlnený. Medaila VŠVU bola vyhotovená v troch verziách: zlatej, striebornej a bronzovej.

Z tohto návrhu vytvoril R. Pribiš pri príležitosti 20. výročia založenia školy (1969) jubilejnú medailu. Na averznej strane je nápis: Bratislava. Vysoká škola výtvarných umení. Vpravo dole je umiestnená autorská signatúra (RP). Reverznú stranu tvorí kolopis s textom *Ad maiorem populi Slovaci gloriam* (Na väčšiu slávu slovenského národa). Jednotlivé slová sú oddelené grafickými symbolmi. Na voľnej ploche sú v štyroch poliach symboly umeleckých profesií, v jednom maliarska paleta s plným menom autora a roku vzniku návrhu. Medaila bola razená, patinovaná.

Medaila Vysokej školy múzických umení (1964 – 1965)

Na averze je pravostranne stvárnená múza v podobe obnaženej mladej ženy v sediacej polohe s malou harfou v ruke. Sediaca poloha je podporená náznakom pozdĺžnych pásikov oblakov, pod ňou je malý motív Bratislavského hradu s Dunajom. Na voľnej ploche je umiestnená autorská signatúra RP. V dolnej časti je kolopis: *Vysoká škola múzických umení*. Na hladkej reverznej strane je desaťriadkový text: *Vysoká škola múzických umení v Bratislave ustanovená Slovenskou národnou radou r. 1949* napísaný na štylizovanej historickej listine. Aj tu sú použité via-

MEDAILA: VYSOKÁ ŠKOLA MÚZICKÝCH UMENÍ

Dokončenie zo s. 8

ceré grafické znaky. Okraj medaily je mierne nepravidelný. Bola vyhotovená v zlatej, striebornej a bronzovej verzii. Priemer medaily je 70 mm, hrúbka 2 mm.

Medaila Vysokej školy dopravnej (1967 – 1968)

Motív železnice, autorská signatúra RP a kolopis: *Vysoká škola dopravná Žilina*. Na averze je dominantný obraz obnaženej mladej ženy s krídlami vznášajúcej sa v priestore, okolo pásu sa vinie jemná textília. Pod touto postavou je text: *Vysoká škola dopravná Žilina 1962*, nad textom motív žilinského mestského erbu s dvojramenným krížom, pod textom lipová ratolesť. Priemer medaily je 73 mm, hrúbka 4 mm, okraj je mierne nepravidelný. Bola vyhotovená v zlatej, striebornej a bronzovej verzii. Aj táto medaila mala svoju nerealizovanú modifikáciu z roku 1969.

MEDAILA K 30. VÝROČIU SNP

Medaila Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (1962)

Na averze medaily je centrálne umiestnený ľavostranný plastický portrét P. J. Šafárika, zľava sú nad sebou umiestnené roky jeho narodenia a úmrtia: 1795 a 1861, vpravo signatúra RP 62 označujúca Pribišovo autorstvo a rok vzniku návrhu. V kolopise je umiestnený názov a sídlo: *Univerzita Pavla Jozefa Šafárika Košice*, kde jednotlivé slová oddeľujú plastické znaky. Sídlu školy je oddelené grafickou značkou. Na hladkom reverze je text: *Ustanovená vládnym nariadením z roku 1959*, nad textom smerom do pravej štvrtiny je umiestnená otvorená kniha s vavrínovým motívom. Priemer medaily je 70 mm, hrúbka 4 mm. Bola vyhotovená v zlatej, striebornej a bronzovej verzii.

Medaila má svoju jubilejnú modifikáciu, ktorá vznikla v Pribišovom ateliéri pri príležitosti 25. výročia založenia školy (1984). Podobne vytvoril jednostrannú medailu pretiahnutého, oválneho tvaru, kde v strede dominuje motív polosediacej ženy s vavrínovou ratolesťou v ruke a kolopisom: *Univerzita Pavla Jozefa Šafárika Košice 1959 – 1984*. Slová kolopisu sú oddelené grafickými znakmi.

Uvedené výtvarné návrhy boli použité aj na rektorských reťaziach spomínaných vysokých škôl (spoločne s medailami fakúlt), pričom mali väčšie rozmery a neboli razené z bronzu ale zo striebra. Je pochopiteľné, že tieto reťaze sa nedajú zohnať vzhľadom na to, že sú dodnes používané na jednotlivých fakultách VŠ. Na fotografiách si môžete pozrieť výtvarné riešenia jednotlivých medailí mojej zbierky.

Text a foto: Lumír Kardoš

AKO MARATÓNCI TENISKY ZA MASKY VYMENILI ALEBO MARATÓNSKA MAŠKARÁDA

K bohatej ponuke plesovej sezóny v rajcekej doline už dlhé roky neodmysliteľne patrí aj ples maratóncov. Klub maratóncov vždy pripraví niečo nezvyčajné, čo robí túto veselicu jedinečnou a nezameniteľnou.

18. januára mohol každý na chvíľu zahodiť svoje obyčajné „ja“ a vymeniť ho za celkom novú identitu. Tento rok boli totiž hlavnou témou masky. A tak sme na parkete mohli naraz vidieť, ako spolu tancuje Zoro, riaditeľ Dumbledore, Snehulienka, rehoľná sestra, lieta okolo nich čmeliak Vilko, na poriadok dohliada polícia a lekári, vášnivo sa zabáva celá rodina Adamsovcov a všetkých „ohrozuje“ skupina nebezpečných pirátov. Našťastie k nám zavítal aj pápež František, ktorý všetkých oslovoval svojou veľkou charizmou. Na tanečné piesne rôznych dekád minulého aj tohto storočia sa spolu bavilo 125 ľudí a 10 obsluhujúcich, nielen maratóncov z Rajca, ale aj ich rodín a priateľov, bežcov zo Žiliny a motokárskeho klubu zo Žilinského kraja. Okrem dobrej hudby vylepšovalo uvoľnenú atmosféru aj vystúpenie Kordovánok a Mordovánok alebo už tradičné súťaž ako balónový tanec, prevliekanie kľúča po šnúrke či lov na udicu pre všetkých rybárov priezviskom i povoláním.

„Podstatnou myšlienkou je uvoľniť a zabaviť sa spoločne – maratónci, organizátori aj ich rodinní príslušníci a utužovať tak kolektív aj inak ako len pri športovaní a organizovaní. Je to tiež možnosť pre mladých, aby sa na takýchto podujatiach bližšie zoznámili s potenciálnymi priateľkami a nadviazali nové kontakty“, komentoval ples riaditeľ klubu a moderátor večera Pavol Uhlárik.

Foto: archív MK

Všetko, čo spomenul, sa aj naplnilo, veď skvelá zábava neprestávala ani do brieždenia a my, čo sme zažili tento skvelý večer, si už dnes symbolicky rezervujeme lístky na budúcoročný ples, ktorý bude podľa slov organizátorov s novou témou, ktorú zatiaľ držia v tajnosti, rovnako kvalitný a zaujímavý.

-jr-

SENIORI HODNOTILI

Seniori Klubu dôchodcov pri dennom centre 22. januára zhodnotili svoju činnosť za rok 2013. Schôdze sa zúčastnili i významní hostia – primátor Ján Rybárik, ďalej správca rajcekej

mila prítomných s novým stacionárom Domo-va vďaka, ktorý sa v tomto roku otvára a aké sú možnosti podania prihlášky.

Po uvedenom programe predseda klubu Štefan Pecho predniesol správu o činnosti. Vyzdvihol hlavne bohatú účasť na jednotlivých stretnutiach, spoluprácu s materskou školou a základnými školami pri poskytovaní programov, ako i dobrú organizáciu družobného styku mestského kultúrneho strediska s poľským mestom Czechovice-Dziedzice a našimi dôchodcami. Primátor mesta nás informoval o opravách, ktoré sa vykonali v minulom roku a o plánovaných prácach na tento rok. Opravou zariadenia sa zvýšila kultúrnosť jednotlivých podujatí, čo všetci prijali s radosťou. Následne sa ukončila beseda a podávalo sa občerstvenie. V závere poďakoval predseda klubu hosťom a prítomným seniorom za účasť, poďakoval aj všetkým sponzorom a členom, ktorí svojou dobrovoľnou činnosťou prispievajú a uspokojujú požiadavky seniorov v dennom centre.

DEKAN PETER HLUZÁK ZAHRAL SENIOROM NA HARMONIKE

farnosti dekan Peter Hluzák a riaditeľka Domo-va vďaka Lívia Hodasová. Menovaní hostia pozdravili seniorov, zaželeli im všetko najlepšie do Nového roka. Pán dekan požehnal a vysvätil priestory klubu. Pani riaditeľka obozná-

Výbor Klubu dôchodcov denné centrum
1x foto: Pavol Rypal

VIANOČNÝ STOLNOTENISOVÝ TURNAJ

V poradí už 10. ročník Vianočného stolnotenisového turnaja žiakov základných škôl sa konal v piatok 27. decembra v Základnej škole na Lipovej ulici. Tradičným organizátorom turnaja je Stolnotenisový klub Rajec.

V minulom ročníku sme sa rozhodli rozšíriť štartovné pole súťažiacich okrem rajeckých žiakov aj o pozvaných hostí z okolitých základných škôl – Rajecká Lesná, Fačkov, Jasenové a Rajecké Teplice. Súťažilo sa v štyroch kategóriách starší a mladší chlapci, staršie a mladšie dievčatá. Počas prázdninového dopoludnia prišli dvadsať účastníkov povzbudiť kamaráti a rodičia. Turnaj trval takmer 5 hodín a zápasy sa odohrávali v priateľskej a vianočnej atmosfére. V každej kategórii získali prví traja pretekári diplom, medailu a vecné ceny. Hráči, ktorí sa umiestnili na štvrtom až poslednom mieste, získali spomienkové predmety.

Umiestnenie jednotlivých súťažiacich

Mladší žiaci: 1. miesto: Peter Cúg (ZŠ Rajec), 2. miesto: Daniel Dolník (Katolícka spojená škola – CZŠ Rajec), 3. miesto: Leo Dávidík (ZŠ Rajec)

Starší žiaci: 1. miesto: Samuel Macák (ZŠ Rajecké Teplice), 2. miesto: Jakub Škola (ZŠ Rajec), 3. miesto: Peter Kaczor (ZŠ Rajec).

Všetkým srdečne blahoželáme a tešíme sa na ďalší 11. ročník turnaja.

VÍTAJI VIANOČNÉHO TURNAJA V KATEGÓRII STARŠÍ ŽIACI:
zľava – JAKUB ŠKOLA, SAMUEL MACÁK A PETER KACZOR

Tento vydarený turnaj mohol byť zrealizovaný aj vďaka sponzorom: Kofola a. s. Rajecká Lesná, ADM – M s. r. o. – Ing. J. Dolník, Vinuta spol. s. r. o. – Ing. J. Pekara a Ing. E. Veselá, Mestské kultúrne stredisko Rajec – A. Tordová, Železiarstvo Izomont, Železiarstvo Cimat – B. Cisárik, Unimix – M. Fabanová, Móda Enrika – D. Janigová, Kvety – darčeková predajňa – J. Vysoký. Srdečen všetkým ďakujeme. Poďakovanie patrí aj riaditeľovi Základnej školy na Lipovej ul. PaedDr. Mariánovi Paprskárovi a zástupcovi riaditeľa Mgr. Petrovi Hanusovi za ústretovosť a pomoc, a za poskytnutie priestorov veľkej a malej telocvične. V neposlednom rade ďakujeme aj všetkým členom STK Rajec.

TABUĽKY MAJSTROVSKÝCH SÚŤAŽÍ ZIMNEJ ČASTI SEZÓNY 2013/2014

Mužstvo	IV. liga				skóre	body
	stretnutia	výhry	remízy	prehry		
1. Žilina C	13	10	1	2	156:78	44
2. Kysucký Lieskovec A	13	9	2	2	139:95	42

SPOLOČNÁ SNÍMKA ÚČASTNÍKOV VIANOČNÉHO TURNAJA

VÍTAJI V KATEGÓRII MLADŠÍ ŽIACI:

predný rad zľava: DANIEL DOLNÍK, PETER CÚG A LEO DÁVIDÍK

3. Čadca D	13	9	2	2	143:91	42
4. Trnové A	13	9	1	3	151:82	41
5. Valča B	13	9	0	4	141:93	40
6. MSTK Martin B	13	8	2	3	146:88	39
7. Kláštor pod Znievom A	13	5	1	7	120:114	29
8. Strečno A	13	5	1	7	101:133	29
9. STK Rajec A	13	2	3	8	102:132	22
10. Kysucké Nové Mesto B	13	2	2	9	97:137	21
11. Medokýš Martin B	13	1	3	9	77:157	19
12. MSTK Martin C	13	0	0	13	30:204	13

Výsledky:

12. kolo: STK Rajec A – Čadca D **5:13**

13. kolo: Trnové A – STK Rajec **13:5**

VI. liga

Mužstvo	stretnutia	výhry	remízy	prehry	skóre	body
1. Kysucké Nové Mesto C	13	12	0	1	170:64	49
2. Višňové C	13	12	0	1	179:55	49
3. Kysucký Lieskovec B	13	8	3	2	139:95	40
4. Žilina Tepláreň A	13	8	2	3	121:113	39
5. Bytča C	13	7	3	3	131:103	37
6. Divina-Lúky A	13	6	1	6	110:124	32
7. Čadca F	13	5	0	8	115:119	28
8. Strečno B	13	4	1	8	106:128	26
9. STK Rajec B	13	3	1	9	106:128	23
10. Žilina Energodata F	13	3	0	10	82:152	22
11. Rosina B	13	3	0	10	64:150	22
12. Zákopčie B	13	1	1	11	61:173	17

Výsledky:

12. kolo: Čadca F – STK Rajec B **13:5**

13. kolo: STK Rajec B – Strečno B **4:14**

Jozef Kavec

2x foto: archív STK Rajec

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC

ĎAKUJE

Magdaléne Horváthovej za výstavu
ENKAUSTIKA – maľovanie voskom

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC
VÁS POZÝVA NA UNIKÁTNU PUTOVNÚ VÝSTAVU

BIBLIA NA CESTÁCH

HISTORICKÉ SLOVENSKÉ A ZAHRANIČNÉ BIBLIE. UNIKÁTNE NOVODOBÉ
A NAJNOVŠIE BIBLIE V RÔZNYCH FORMÁTOCH A PREVEDENIACH

VÝSTAVU SPOJENÚ S ODBORNÝM VÝKLADOM SI MÔŽETE POZRIEŤ
PONDELOK – PIATOK 9.00 - 16.00 HOD.

10.2. - 28.2.2014

VÝSTAVNÁ SIEŇ RADNICE V RAJCI

inzercia

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC
POZÝVA VŠETKY DETI NA TVORIVÉ PREDPOLUDNIA

CEZ PRÁZDNINY SA NENUDÍM

Kedy? **18. - 20. februára 2014**

utorok **18.2.**

UTKAJ SI
NÁRAMOK

streda **19.2.**

VYROB SI NETRADIČNÝ
NÁHRDELNÍK Z KORÁLOK
A DRÔTU

Prines si korálky a háčik č. 6

VYSKÚŠAJ SI
QUILLING

štvrtok **20.2.**

O koľkej? **KAŽDÝ DEŇ**

OD 9.00 DO 12.00 HOD.

Kde? **KLUBOVŇA MSKS RAJEC**

PRÍĎ SPOLOČNE S NAMI STRÁVIŤ PRÍJEMNÉ,
TVORIVÉ A INŠPIRUJÚCE PREDPOLUDNIE.
TEŠÍME SA NA TEBA!

MESTO RAJEC
A MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC
V SPOLUPRÁCI S REŠTAURÁCIOU
DUBOVÁ VÁS POZÝVAJÚ

FAŠIANGOVÁ ZABÍJAČKA

ĽUDOVÉ FAŠIANGOVÉ TRADÍCIE NÁM OD 14. HODINY
PRIPOMENÚ ŽIACI RAJECKÝCH ZÁKLADNÝCH ŠKÔL
A FOLKLÓRNY SÚBOR KL'AK Z FAČKOVA

piatok **28.2.2014**

od **13.00 hod.**

**NÁMESTIE SNP
V RAJCI**

